

A nyitott kapuk városa: Miskolc

Miskolc a Bükk-vidék keleti részén, hegyek „ölelésében”, a Szinva, a Hejő és a Sajó völgyében, különböző adottságú természeti és gazdasági tájegységek találkozásánál épült. A város kivételes hangulatát e csodás fekvésnek is köszönheti. A Sajó, a Bódva és a Hernád összolvadó völgyésíkjá, a miskolci, kiszélesedő völgye, a Miskolci kapu ősidők óta jelentős áru- és személyforgalom színtere.

Miskolcnak javai... MF

„Van jó levegője: vize, melyen vannak sok malmok.
Ugy rendeltettek strázsául körülte a szép halmok,
Hogy kaput is formáljanak lakosai számára,
Kenyeret is teremjenek s légyenek borok tára.
Itt az Avas, az Angyal-völgy, Tetemvár s a Bábonyi bérez,
Oly kincset tart, mely könnyebben ad pénzt, mint az aranyércz”
(részlet Szörgh Sámuel Miskolcnak javai c. verséből)

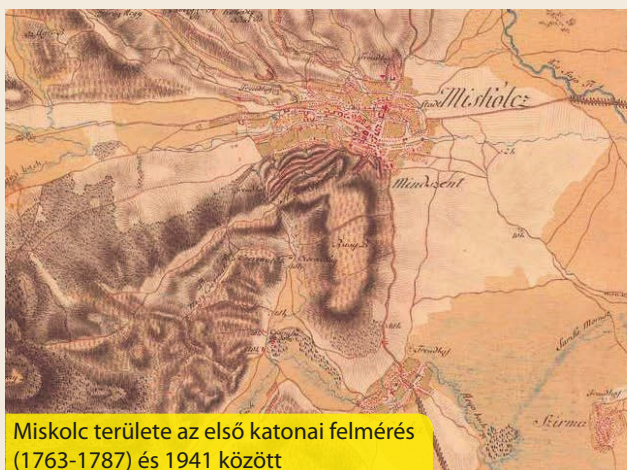
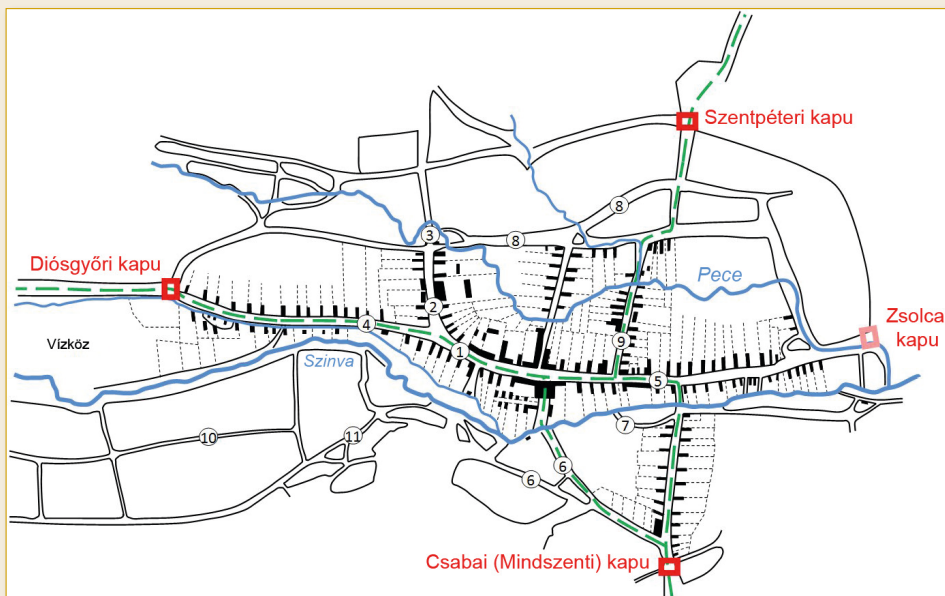

Olvassátok le a térképről, térképvázlatokról Miskolc földrajzi helyzetét!

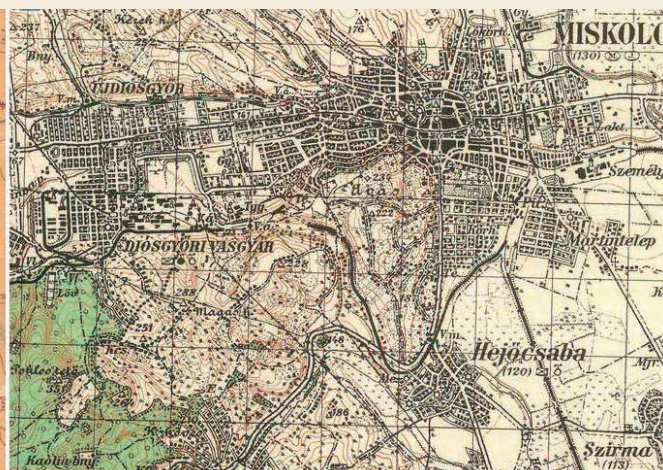
Melyek a város legfontosabb természeti erőforrásai? Magyarázzátok meg a versrészletben leírtakat is!

Hogyan, milyen irányokban változott a város fekvése, területe az első katonai felmérés (1763-1787) és 1941 között?

Miért nevezik Miskolcot a „nyitott kapuk városának”? Mit jelent ez a szlogen turisztikai szempontból?

Miskolc területe az első katonai felmérés (1763-1787) és 1941 között

Volt egyszer egy vasgyár MF

A bükki kohászat gondolata még a 18. századból ered, először Fazola Henrik kovácsmester kezdett vállalkozásba Felsőhámorban 1765-ben. Fia, Fazola Frigyes vitte tovább az üzletet, és új helyen, Újmassán épített kohót. Ezt ipari műemlékként ma is megtekinthetjük!

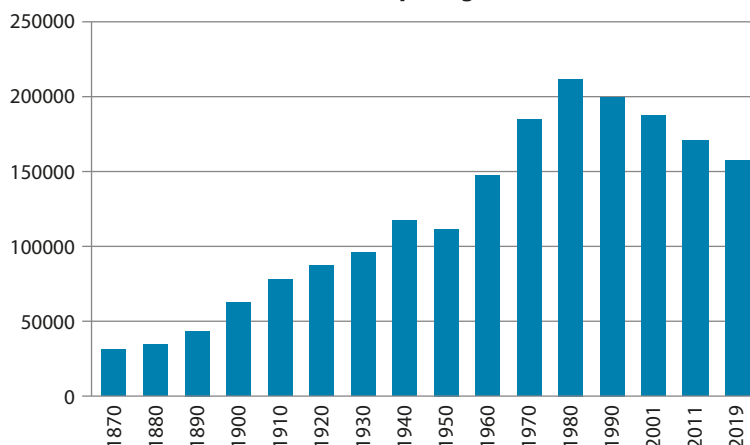
Mivel ez az őskohó kedvezőtlen helyen, völgybe zárva épült fel, újabb helyet kellett keresni a vasgyárnak. A Miskolc és Diósgyőr közti területet nézték ki, itt épült fel a máig álló vasgyár a 19. század végére. Termelését főleg a hadi megrendelések határozták meg, de békeidőben is az ország egyik meghatározó acéltermelője volt. Ahova csak nézünk, jó eséllyel Diósgyőrben gyártott síneket látunk az országban, de mindenféle más terméket is előállítottak itt. A világháborúkat stratégiai jelentősége miatt alaposan megszenvedte a gyár, de mindig talpra állították. A II. világháború után államosították az üzemet, neve onnantól Lenin Kohászati Művek volt. A nehézipar fejlesztését Diósgyőrben is erőltették, bár az alkalmazott technológiák egyre kevésbé tartottak lépést a modernebb módszerekkel. Az 1960-as és 70-es években a hazai

nyersanyag- és energiaárak a világpiaci árakhoz viszonyítva alacsonyak voltak, ezért a gyár viszonylag olcsón állította elő a hengerelt árut, annak ellenére, hogy a gyártás technikai egyre jobban elavult. Ebben az időszakban az acéltermékek világpiaci ára magas volt, így az exportból komoly nyereség folyt be. 1974-ben a készártermelés egyharmada a világ 65 országába jutott el. Ekkor 15 000 munkás dolgozott a gyárban. A körülmények kényelmessé tették az iparág vezetését: elmaradtak azok az átfogó technológiai fejlesztések, melyeket a világban már végrehajtottak, így ott olcsóbban állították elő a korszerűbb termékeket. A gyárat a rendszerváltáskor privatizálták, az új név a DIMAG Rt. lett. 2008-ban lezárult a gyár története, leállították a termelést.

(<http://iho.hu/hir/diosgyor-vasgyar-pusztulas-150120> alapján)

2

Miskolc népessége

Milyen okokkal magyarázható a kohászat 19. század végi megtelepedése a városban?

Melyek a vasgyár történetének főbb szakaszai? Készítsetek időszalagot!

Mely okok vezettek a diósgyőri kohászat hanyatlásához?

Hogyan változott a város népességszáma 1785 és 2019 között? Milyen kapcsolatot találtok a kohászat fejlődéstörténete és a népességszám-változás között?

Milyen következményei lehettek a kohászat megszűnésének?

www.vasgyar.hu

A kén-dioxid-szennyezettség 1975 óta csökken, elsősorban a felhasznált elsődleges energiahordozók szerkezetének változása, valamint a lakások, intézmények korszerű fűtési módszereinek elterjedése következtében, 50 településünkön viszont évenként 5–45 napon át az SO_2 -koncentráció meghaladja a határértéket. Az 1987 és 1992 között végzett mérések adatai alapján a szennyezettségi sorrendet Magyarországon Tatabánya, Dorog és Miskolc vezetik.

QR 1

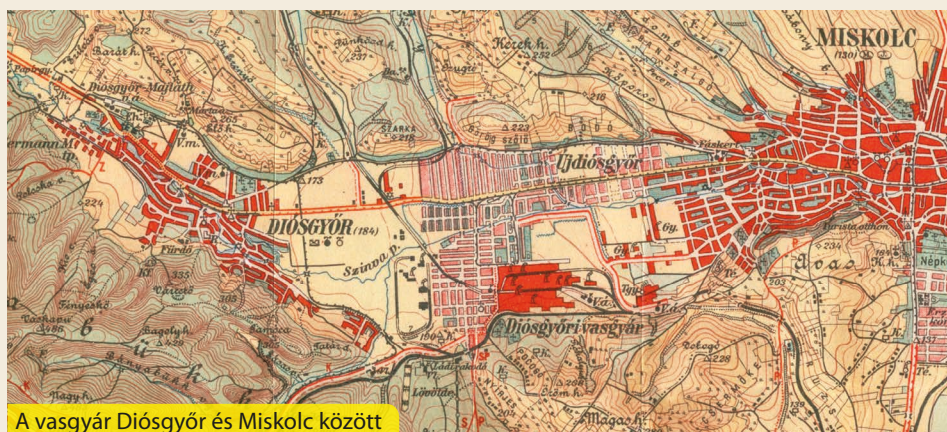
QR 1

Tanulmányozd a térképen a vasgyár földrajzi elhelyezkedését!

Miért a völgybe telepítették a gyárat?

Hogyan befolyásolta a gyár működése a város levegőjének minőségét?

A vasgyár Diosgyőr és Miskolc között

Kitörési lehetőségek – turizmus: A nyitott kapuk városa MF

Gyűjtsétek össze Miskolc és környéke értékeit a film alapján! QR 2

Töltsétek le a telefonotokra ezt az applikációt! QR 3

Tanulmányozzátok a filmet és a képeket, majd a film és a képek tanulmányozása alapján válaszoljatok a kérdésekre!

- Melyek a város és környékének turisztikai vonzerői?
- Készítsetek osztálytársaidnak szóló utazási prospektust Miskolc látnivalóiról!
- Osztálykirándulást szerveztek. Érveljétek egy miskolci osztálykirándulás tervezett állomásai mellett!

Miskolctapolca Barlangfürdő

Bükk, Nagymező

Az újmassai őskohó

Lillafüred: Hámori-tó a Palotaszállóval

Az avasi kilátó

A lillafüredi erdei vasút

Pisztrángos a Bükkben

A diosgyőri vár átépítés előtt

A vasgyár újrahasznosítási lehetőségei MF

Miért lehet a Ruhr-vidék jó példa a diósgyőri vasgyár területének rehabilitációjában?

A Budapesti Műszaki Egyetem és a Debreceni Egyetem építészhallgatói vendégeskedtek 2014-ben Miskolcon. Két tervezési terület, az Avas és a vasgyár közül választhattak. A kohászat területét a műegyetemisták választották, köztük az idegen nyelvű képzésben részt vevő iráni és brazil diákok. Összesen három elképzelés született. Az egyik filmgyárat hozna létre a területen, a másik komplexebben gondolkodva építőanyagok újrahasznosításával foglalkozó üzemet és egyetemi negyed, a harmadik pedig egészségügyi rehabilitációs központot, szintén az egyetem bevonásával. A kohászat területe még romjaiban is lenyűgözte a résztvevőket. Kezdték vállalkozásba Felsőhármorban 1765-ben. Fia, Fazola Frigyes vitte tovább az üzletet, és új helyen, Újmassán épített kohót. Ezt ipari műemlékként ma is megtekinthetjük!

Milyen célokra lehetne használni az egykori vasgyár területét és az ott lévő épületeket?

Képzeljétek el, hogy egy német küldöttség érkezik Miskolcra a Ruhr-vidékről! Milyen kérdéseket tennének fel a vasgyár területének rehabilitációjával kapcsolatban?

Miért lehet a Ruhr-vidék jó példa a diósgyőri vasgyár területének rehabilitációjában?

A vasgyár, háttérben az Avas

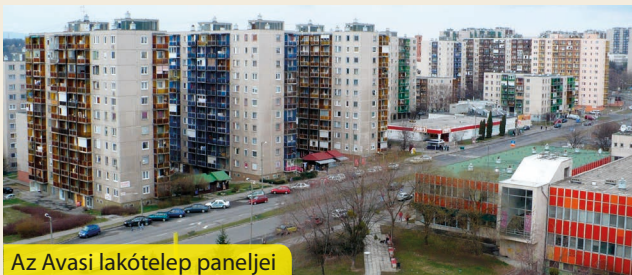
Város a városban MF

Az Avasra már az őskori ember is betelepült. A kora középkortól az Avas déli-délkeleti részén szőlőtermelés folyt, ahol kiváló minőségű borfajtákat állítottak elő. A bortermelés helyszínéül az Avas oldalában nagyszámú, homokkőbe vájt borospincét, illetve borházat alakítottak ki. A pincék és borházak nemcsak a víg poharazások, a jóízű beszélgetések színhelye volt, de helyet adott néhány fontos irodalmi asztaltársaság működésének is. Az Avas déli-délkeleti lejtőin 1973 és 1985 között hatalmas, Eger mértékű lakótelep épült. A gyors ütemű építkezéssel a fojtogató lakáshiányt sikerült megoldani, de számos, később jelentkező társadalmi probléma forrása is lett.

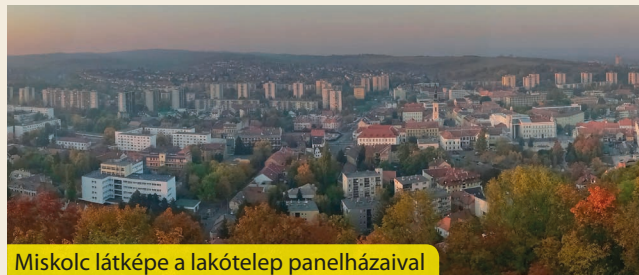
Mi volt az oka a lakáshiánynak? Miért volt szükség arra, hogy gyorsan sok ember számára tudjanak lakásokat biztosítani?

Milyen módon növekedett dinamikus a város lakóinak száma a II. világháború után? Hogyan alakította át a környezetet az avasi lakótelep építése? Hogyan hatott a talajra, a felszín alatti vizekre, a természetes növényzetre?

Gyűjtsétek össze Miskolc területnövekedésének kedvező és kedvezőtlen következményeit! A megállapításokat rendezzék táblázatba!

Az Avasi lakótelep paneljei

Miskolc látképe a lakótelep panelházaival

Dolgozzatok párokban! Keressétek meg Miskolc városi közlekedési vállalatának honlapján (mvkzrt.hu) az aktuális vonalhálózati térképet! A városban villamosok és buszok szállítják az utasokat. A térképen a színes vonalak különböző járatokat jelölnek.

QR 4

- Hogyan határozza meg a város közlekedési hálózatát a város fekvése és a domborzata?
- Mi az oka annak, hogy vannak olyan útvonalak, amelyeken több járat is közlekedik, és vannak olyanok, amelyeken csak egy?
- Értékeljétek az Avas városrész közlekedési kapcsolatát a város más részeivel!
- Vonattal érkeztek Miskolcra, majd Lillafüreden szeretnétek kirándulni. Hogyan juttok el Lillafüredre? Állapítsátok meg a térkép alapján!

Miután megismertétek a várost, fejezzétek be a füzetekben diákstílusban a bevezetőben olvasható verset!